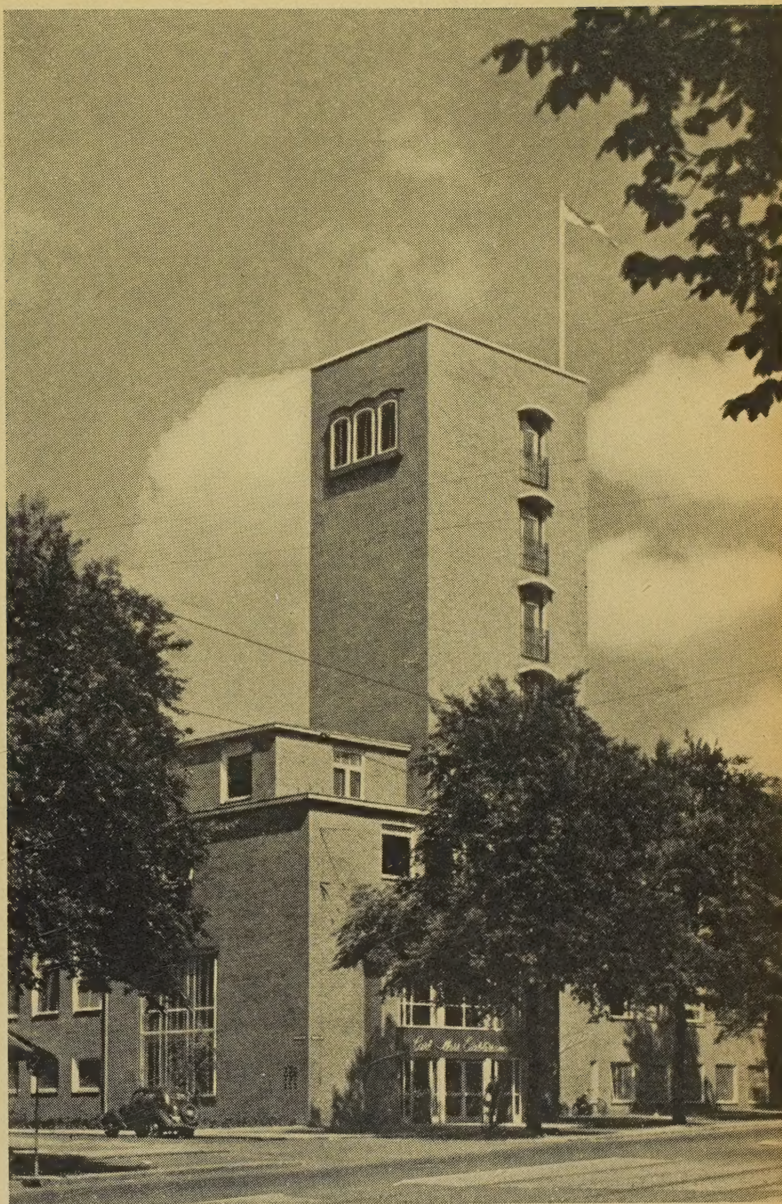
9
LI. årgang
september 1949



Nybygninger for Carl Allers Etablissement A/s
Af arkitekterne M.A.A. Svend Harboe og Helge Finsen

Et bladhus i København
Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1949
Af arkitekt M.A.A. Paul Niepoort

Administrationsbygning for Jydsk Telefon-Aktieselskab,
Af arkitekterne M.A.A. N. Chr. Skjøth og Th. Ry Andersen

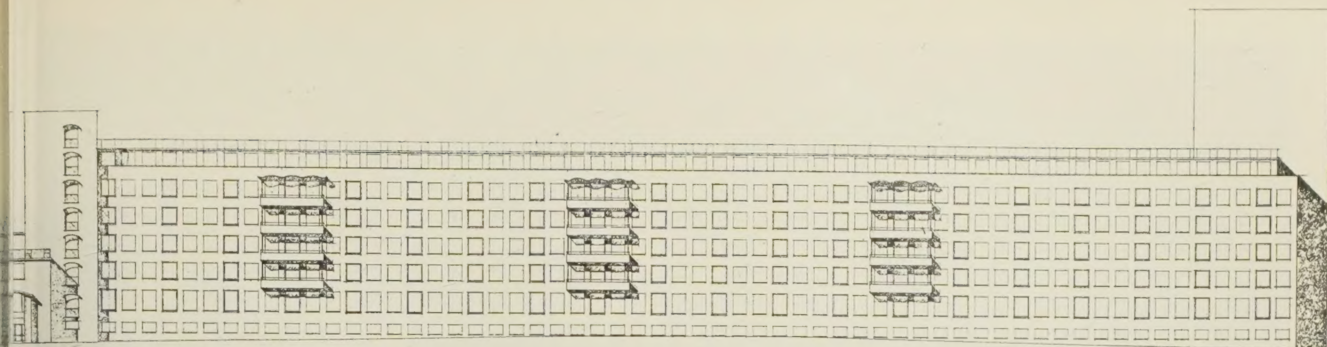
ARKITEKTEN

TIDSSKRIFT FOR ARKITEKTUR OG DEKORATIV KUNST

MÅNEDSHÆFTE *Meddelelser fra Akademisk Arkitektforening*



UDGIVER: ARKITEKTENS FORLAG · REDAKTION OG EKSPEDITOIN: BREDGADE 66, KBH. CENTRAL 4525



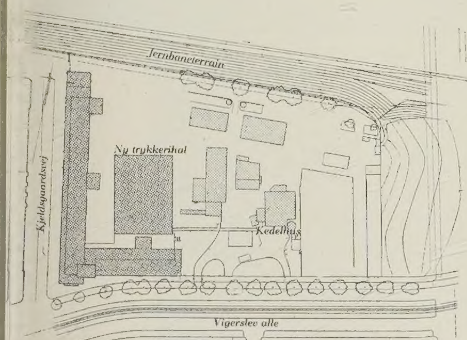
Nybygninger for Carl Allers Etablissement A/s i Valby

Af arkitekterne M.A.A. Svend Harboe og Helge Finsen

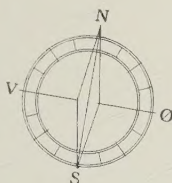
Façade mod Vigerslevallé – efter fuld udbygning – 1 : 1000

725.4:655.3

I 1943 blev vi anmodet om at udarbejde et bebyggelsesprojekt for Carl Allers Etablissement. Det var ikke tanken at påbegynde større byggeri, men i tidens løb var bygningsanlægget kommet til at bestå af et så stort antal uensartede bygninger, at det nu, i betragtning af virksomhedens stadige vækst, var ønskeligt at bringe den fremtidige udvikling i fast form. Naturligvis skulle de værdifuldeste af de existerende bygninger indgå i det fremtidige anlæg, bl. a. den gamle hovedbygning (med de tre kupler) og det såkaldte Røde Trykkeri, der tilsammen udgjorde en husrække langs Lyshøjgårdsvej og jernbanen, samt „Hvide Trykkeri", en dobbelthal af jernbeton inde på grunden. I løbet af 1944 fandt projektet sin form og fik foreløbig tilslutning fra myndighederne. 20. januar 1945 indsendte vi det færdige projekt til magistraten; 23. januar bestilte vi afsluttende syn på en ombygning af Røde Trykkeri – og samme nat hørtes et par vældige brag over hele byen: Schalburgtagen. Størstedelen af bygningsanlægget blev komplet udslettet, kun nogle bygninger i den østlige ende (deriblandt kedelhuset og den store skorsten) slap delvis uskadt.



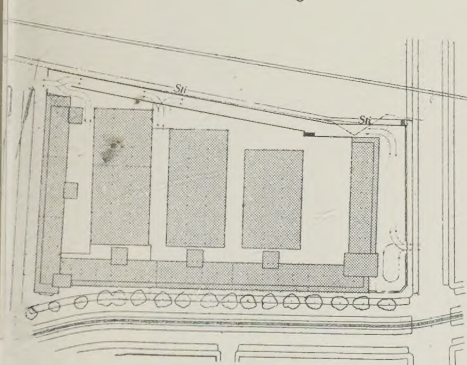
Situationsplan, lys tone gamle bygninger, mørk tone opførte nybygninger



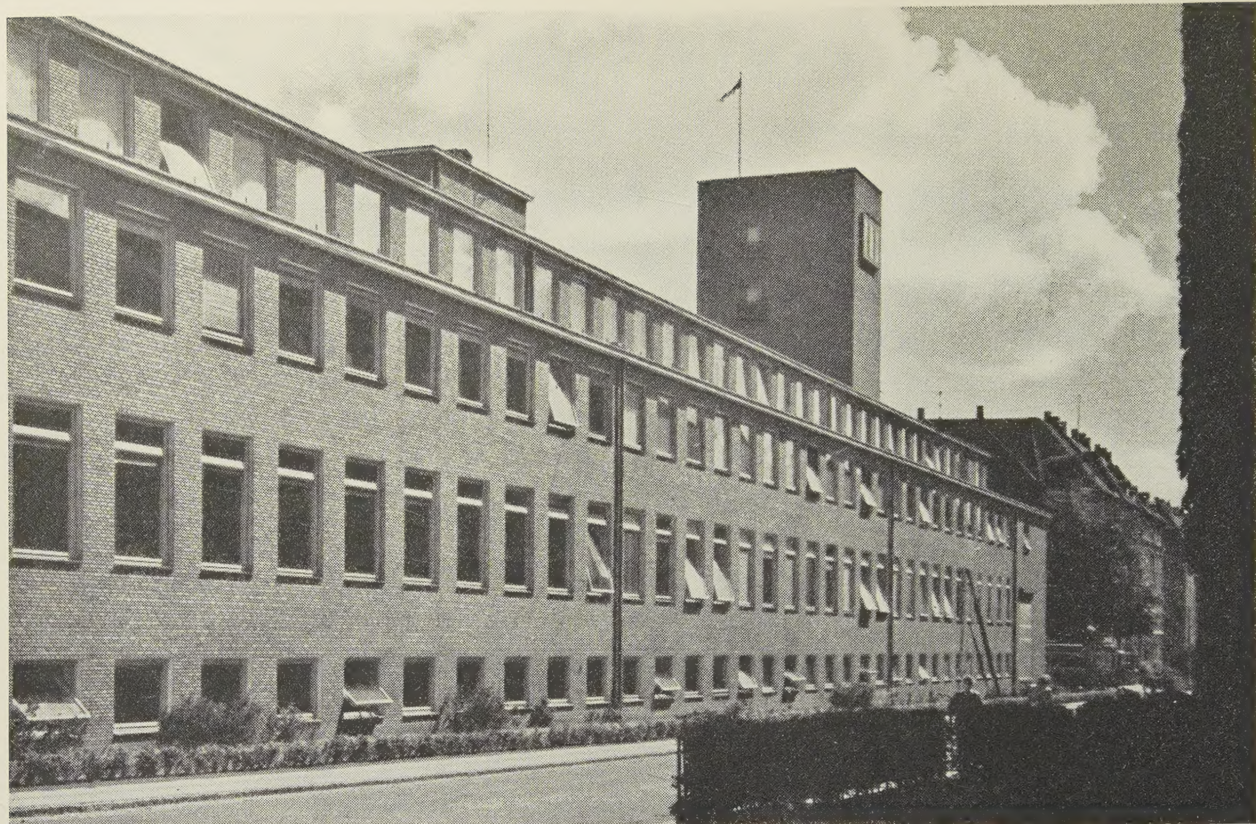
Midt i ruiner og ildebrand fik vi næste morgen ordre til at omarbejde hovedprojektet efter de mildest talt ændrede forhold og til at projektere de fornødne nybygninger. I løbet af foråret ryddedes arealet, hvor det var gørligt repareredes husene, og da tyskerne var væk begyndte genopbygningen.

Af væsentlig betydning for hovedprojektet har været en forestående nydannelse i byplanen. Langs østsiden af Allers areal kommer der til at gå en færdselsåre af betydning: Skoubogårdsallé, nu blot en villavej ved Valbylanggade, skal føres over banegraven og ved Vigerslevallé møde Sjælør boulevard, der kommer helt nede fra Kongens Enghave og følger Vestre kirkegårds vestkant. Denne godt 2 km lange ny hovedgade vil – med Bag Søndermarken og et stykke Valbylanggade som mellemled – blive fortsættelse af både Jagtvejslinien og Fasanvejslinien.

Dens skæring med Vigerslevallé bliver derfor et betydningsfuldt punkt i byplanen – såmeget mere som den trekantede grund mellem den, Vigerslevallé og jernbanen skal forblive ubebygget – og derfor er der i hovedprojektet her plantet et stort tårn, 13



Situationsplan af hovedprojektet
Situationsplaner 1 : 8000



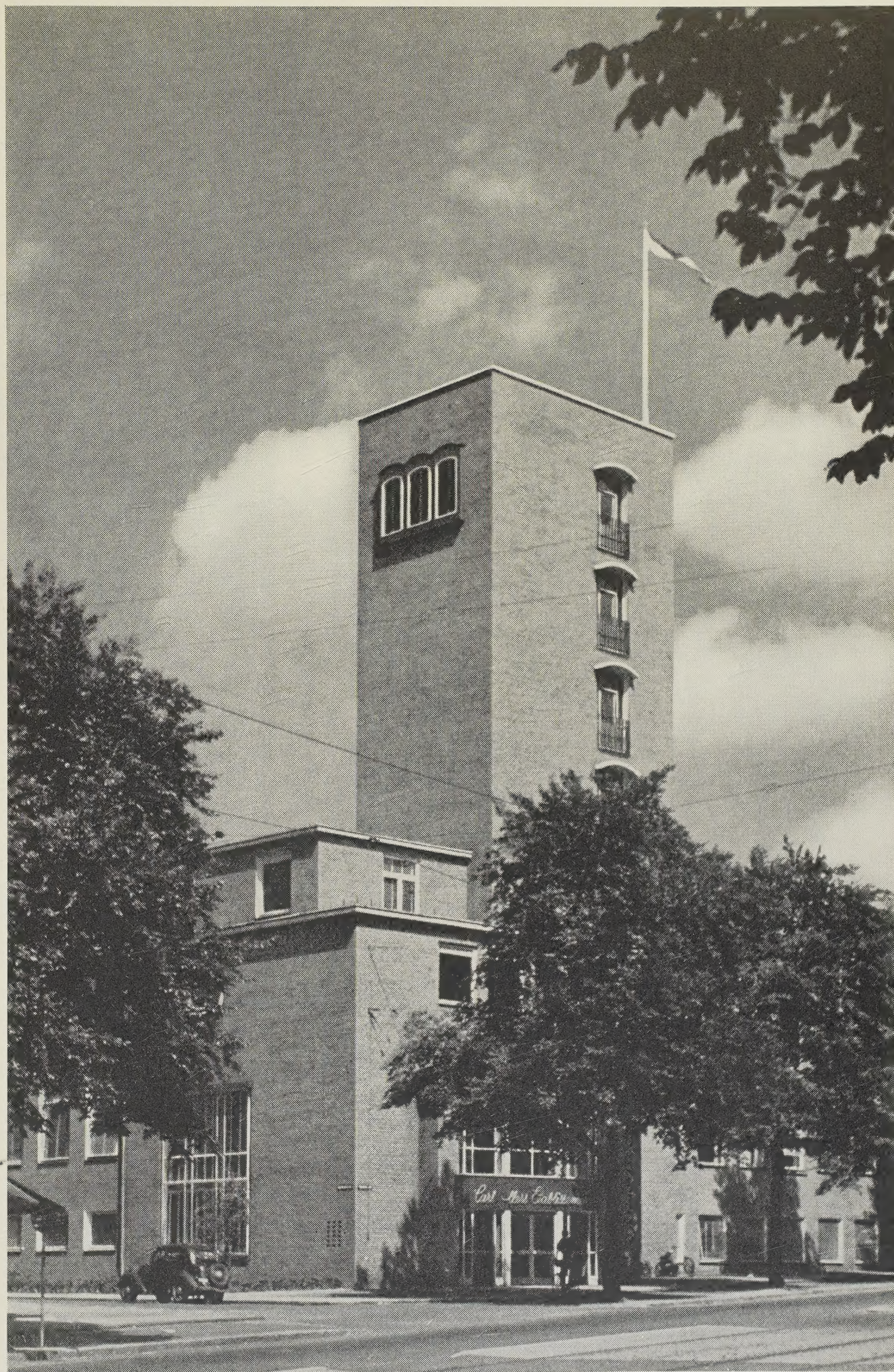
Façade mod Kjeldsgårdsvej

etager; her bliver etablissementets endelige hovedindgang. Fra tårnet udgår mod nord en ca. 60 m lang fløj, 8 etager, hvori tænkes anbragt administrationen og andre lokaliteter, der søges af publikum. På grund af bygningshøjden er fløjen trukket en snes meter tilbage fra Skoubogårdsallé, den derved fremkomne plads bruges dels til parkering, dels til hovedindkørsel, og fra dens nordende føres langs hele arealets nordskel en kørebane i den for hele bygningsanlægget fælles kældergulvshøjde, med indkørsler til kælderen, der dækker hele arealet således at samtlige bygninger står i indendørs forbindelse med hinanden; i kørebanens vestende bliver der port ud til gadehjørnet Kjeldsgårdsvej–Lyshøjgårdsvej og opkørsel til gårdarealet mellem bygningerne (ovenpå kælderen). Fra dette gadehjørne skal en offentlig fodsti mellem den nævnte kørebane og banegraven føre hen til den kommende viadukt.

Vestpå, i Vigerslevallés byggelinie, føres fra det store tårn en syvetages fløj – kaldet *Hovedfløjen* – henved 160 m lang, helt hen til hjørnet af Kjeldsgårdsvej, og op langs denne, op til den førnævnte port, en godt 100 m lang fireetages fløj, *Kjeldsgårdsfløjen*.

Inde bag denne randbebyggelse lægges tre store haller, 30 m brede og henholdsvis 70, 60 og 50 m lange.

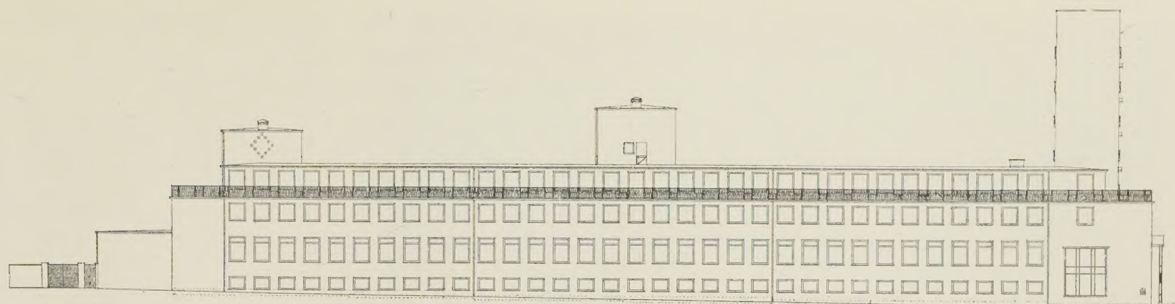
En virksomhed som denne er en stadig foranderlig organisme. Foruden bladudgivelsen omfatter den en mangeartet trykkerivirksomhed; den består derfor af et stort antal tekniske og administrative underafdelinger, hver for sig variable efter som forholdene udvikler sig, og kan nårsomhelst få brug for nye.

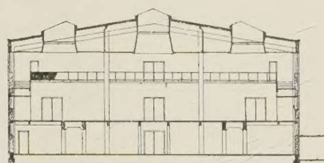


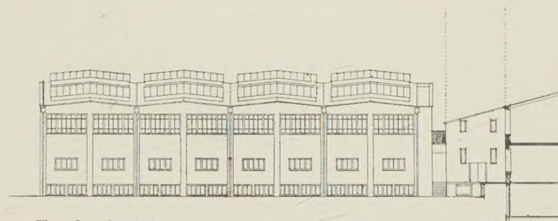
Svend Harboe og Helge Finsen: Carl Allers Etablissement A/S. *Hjørnet Kjeldsgårdsvej–Vigerslevallé*

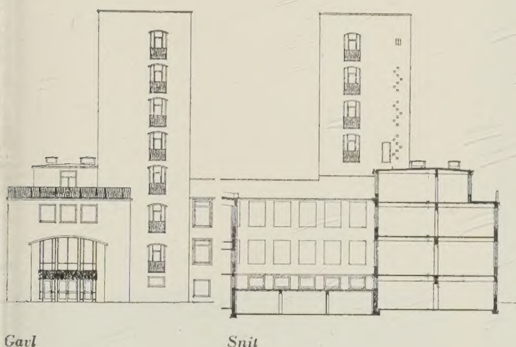


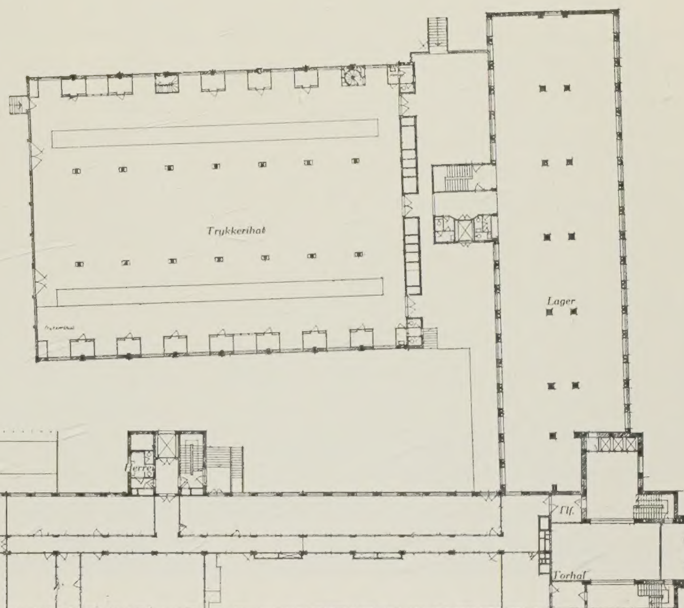
Svend Harboe og Helge Finsen: Carl Allers Etablissement A/s. *Hovedindgangen*

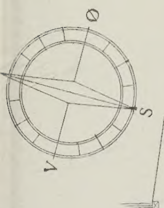

Façade mod Kjeldsgårdsvej


Snit i trykkerihal


Façade af trykkerihal


Gavl *Snit*



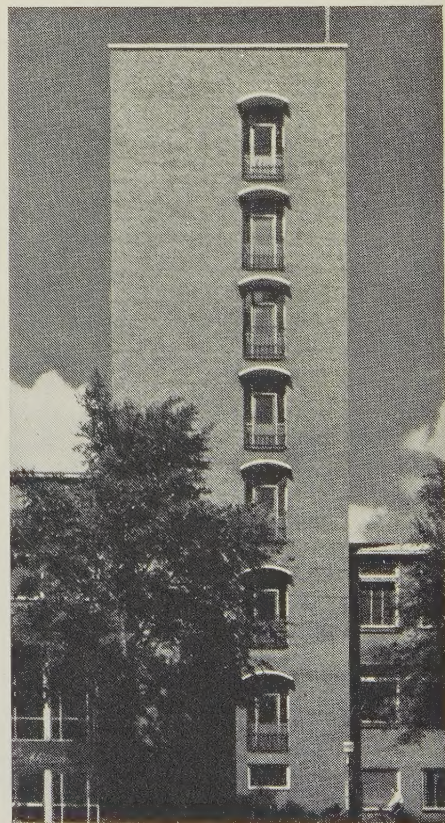

Plan af Kjeldsgårdsfløj og trykkerihal

Planer, snit og façader 1 : 800

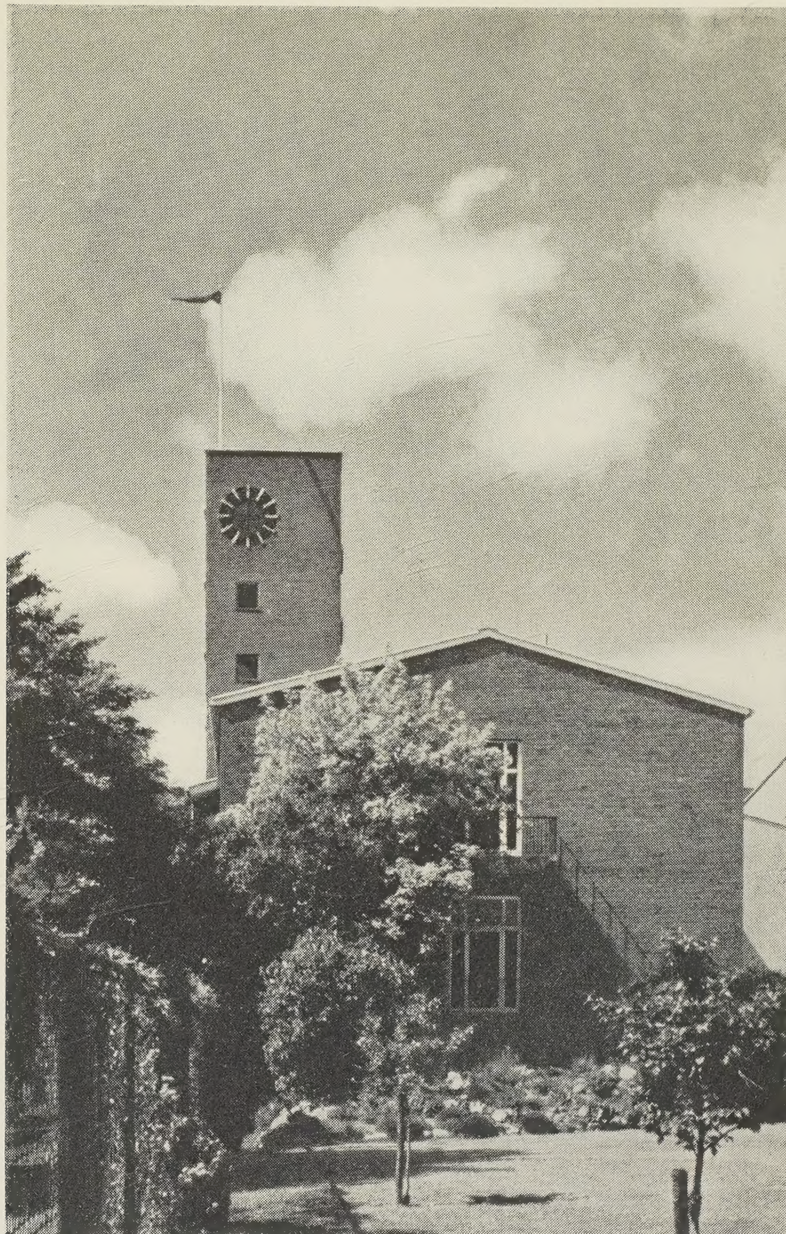
En bygningsmæssig sondring lader sig følgelig kun fastlægge i meget grove træk: Svær maskindrift i hallerne, hele resten i randbebyggelsen, der altså på ethvert stadium skal kunne rumme kontorer, reproduktionsatelierer, sætterier, trykkeriafdelinger med lettere maskiner, personalerum og meget andet i den til behovet svarende størrelse og fordeling. Hvordan udviklingen vil forme sig, og dermed hvornår bygningsanlægget kan tænkes at være udbygget i sin helhed, kan man kun have ubestemte anelser om. Derfor er kun fastlagt de elementære forhold: Bygningernes placering og dimensioner, etagekoter og fagdeling; for deres detailindretning må der til enhver tid være mest muligt frit slag. Konsekvensen heraf er, at hver etage af randbebyggelsens tre fløje skal danne et regulært og – bortset fra de fornødne piller –

konstruktivt set ubrudt rum, der kun inddeles med lette skillerum. Trapper, elevatorer, toiletter, lodrette kanaler etc. er lagt ud i trappetårnene, ialt 7 (det store tårn medregnet), hvoraf de fem vender til gården og kun to – det store, og et otteetages ved det andet gadehjørne, Vigerslevallé–Kjeldsgårdsvej, til gaden.
Uvisheden med hensyn til i hvilket tempo projektet kan ventes ført ud i livet må også tages i betragtning på det i snevrere forstand arkitektoniske område. De optegnede façader må i nogen grad opfattes som diagrammer; det vilde være forkert at gøre noget forsøg på at binde dem til en i detailler fastlagt udformning, som måske når en årrække er gået vilde virke som en utålelig hæmning. Og bygningsanlægget er efter vor formening stort nok til – ligesom fortidens store bygværker, sans comparaison middelalderens kathedraler o. m. a. – at kunne ikke blot bære men også drage fordel af skiftende tiders tilbøjeligheder. Det gælder allerede den lange hovedfløj langs Vigerslevallé. 153 m façade med 59 aldeles ens vinduesfag kunne blive en tør bid at sluge; ensformigheden vilde stærkt svække størrelsesvirkningen, navnlig fordi façaden ligger langs en gade og intetstedsfra bliver at se som helhed. Vi har derfor tænkt os – og i den opførte del gennemført – en vis rytme i den: Hovedaxerne gennem de tre haller og de tilsvarende tre hovedfløjs-trappetårne markeres ude i gadefaçaden ved hver sin kolonne altaner; og fløjens konstruktive inddeling i hovedfag, der hver omfatter tre vinduesfag, markeres ved indfatninger om vinduerne i det midterste af disse. Inden for disse hoveddispositioner kan variationer i façadeudformningen udmærket tænkes at blive til fordel.

Eftersom hele den vestlige del af arealet ved ødelæggelsen blev raseret, og den nye gade mod øst ikke er påbegyndt, startede genopbygningen vestfra – iogforsig bagfra. Først opførtes Kjeldsgårdsfløjen med sine tre tårne – det mod gaden i den til hovedfløjens fremtidige 7 etager svarende fulde højde; endvidere underetagen af Hovedfløjens vestlige afsnit, fire af den vestlige hals syv fag, og gårdkælderen mellem disse bygninger. Derefter opførtes endnu to etager af hovedfløjen, afsluttet med interimistisk tag.
Bygningerne er opført med pillekonstruktioner og etageadskillelser i jernbeton. Kjeldsgårdsfløjen og Hovedfløjen har façader i røde håndgjorte sten, med tilbageliggende mørke fuger; vinduesfalsene er ret dybe, planfugede, og hvidtede ligesom gesimser og afdækninger. Bygningsprofilet, med tilbagerykket øverste etage, er naturligvis byggelovsbestemt; på hovedfløjen er den derved fremkomne balkon (til sin tid) også en brandmæssig nødvendighed.
Kjeldsgårdsfløjens tage er jernbetonflader på hvis overside er henmuret 10 cm gasbetonblokke; ved afhugninger af deres underhjørner etableredes et primitivt kanalsystem, der viste sig effektivt m. h. t. udtørring. Tagdækningen er asfalt; jernbetongesimserne er rendeformede med papdækning. Hele fløjen er ved dilatationsfuger delt i 3 afsnit.
Hovedfløjens interimistiske tag har færdigoplagte jernbetonspær – træ var ikke at faa – i hvis oversider er hjørnefalse, hvori er lagt træbetonplader; tagdækningen er bølgeeternit.

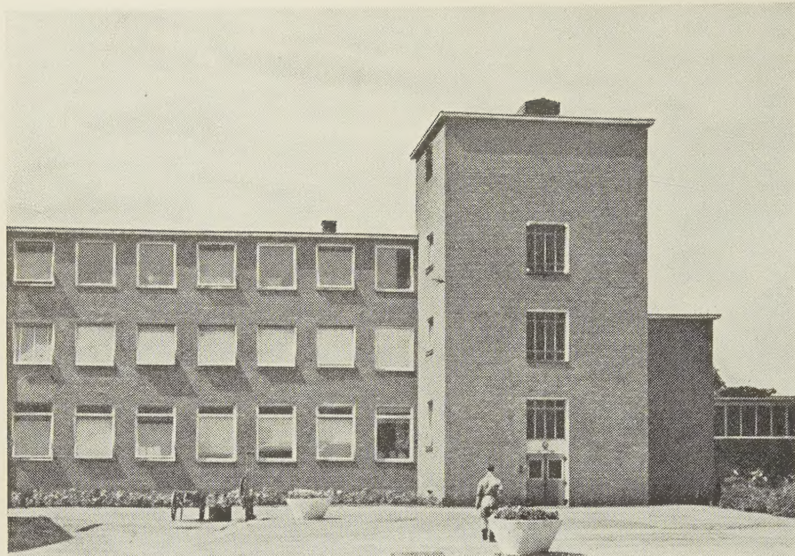

Tårnfaçade mod Vigerslevallé

Fløjen mod Vigerslevallé, midlertidig gavl

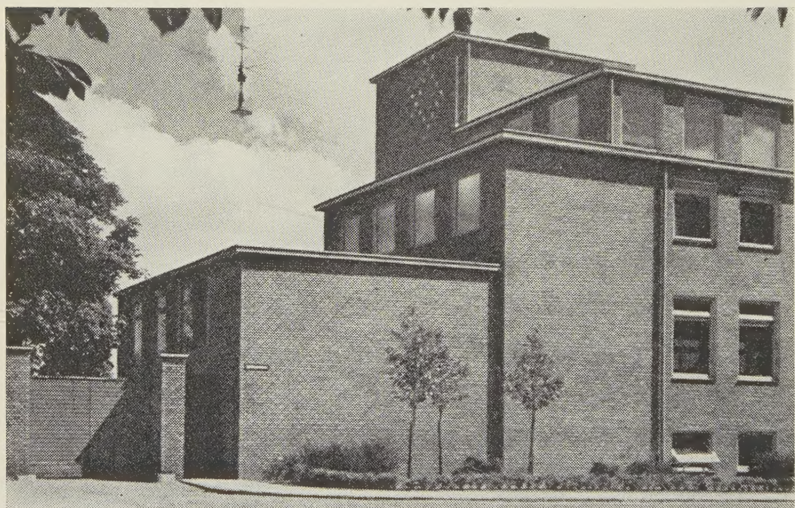


Trykkerihallens særegne tagform er i sin oprindelse bestemt med tanken på vandafledningen fra de meget store ovenlysvinduers bagkanter; den gav tillige en meget enkel ordning af afløbsforholdet, idet sidefaçadernes lave gavle har en opkant, der fører tagvandet ned til de tværgående skotrender, som udmunder i kasser med nedløbsrør. Tagformen gav tillige fordele m. h. t. kanalføring i hallens tagrum. Tagets konstruktion er som Kjeldsgårdsfløjens, dog med paptækning. Også trykkerihallen er en jernbetonpillekonstruktion; til façademuringen brugtes stenene fra de sprængte bygninger. Hallerne, såvel som de tre tilsvarende hovedfløjs-tårne, der helt er i jernbeton, skal stå hvide.

Installationerne i et bygningsanlæg som dette skaber selvsagt adskillige bygningsmæssige problemer; virksomhedens art nødvendiggjorde et meget omfattende luftkonditionerings- og ventilationsanlæg.



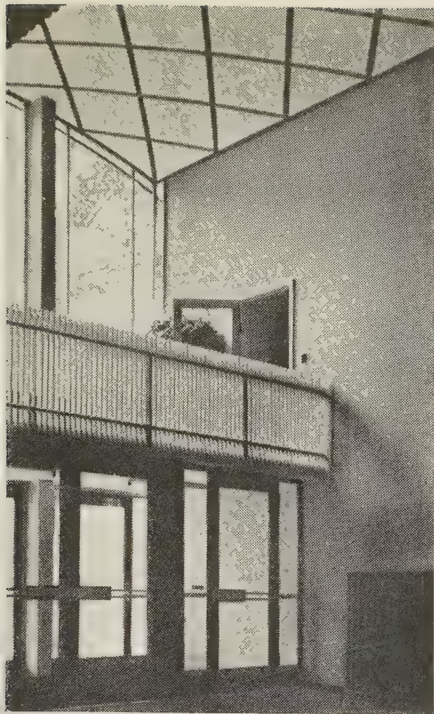
Nordre trappetårn, Kjeldsgårdsfløjen



Port og gavl mod Kjeldsgårdsvej



Trykkerihallen



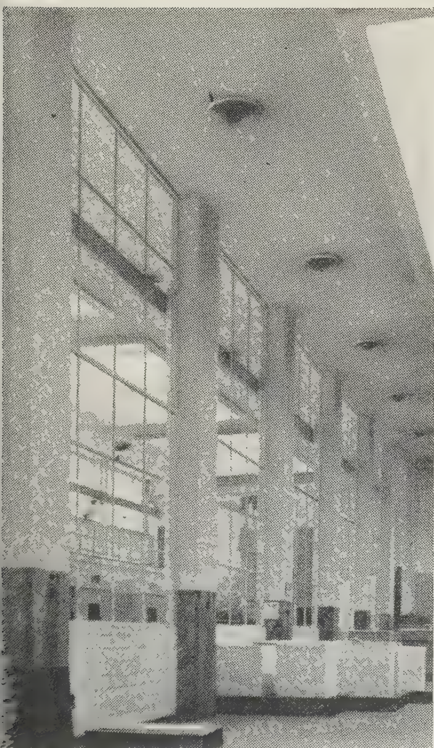
Interiør fra forhallen

Som nævnt er de lodretgående kanaler placeret i trappetårnene; for trykkerihallens vedkommende er de samlet i en fortykkelse af sydgavlen. Til den vandrette kanalføring er i trykkerihallen tagrummet benyttet, andetsteds lofter over korridorer og forstuer etc. Den rationelle – men særdeles kostbare – løsning vilde være dobbelte etageadskillelser overalt. Med tanken på størst mulig indretningsfrihed er enhver ydermurpille i Kjeldsgårds- og Hovedfløjen udført med to faldrørsnicher, en på hver side af den bærende jernbetonpille; for at undgå et frynset tagskæg er udluftningerne ført til det flade tags rygning.

Luftafledningen sker på Kjeldsgårdsfløjen gennem opbygninger på trappetårnstagene. I stedet for de sædvanlige jalousier har vi her ligesom ved indsugningsåbningerne i tårnsiderne brugt indmurede strimler af bølgeeternit. I sidstnævnte tilfælde tjener de tillige til at borteliminere en uønsket hulvirkning; med samme formål har vi flere steder, hvor kun lidt dagslys var ønskeligt anvendt mønstermuring med glassten.

Hovedindgangen er i Kjeldsgårdsfløjens sydgavl, ved et stoppested i Vigerslev allé. Forhallen har korsformet plan og går gennem to etager. Mod Vigerslev allé går den med sit fulde tværsnit ud i et fremspringende glasparti med to slanke betonpiller og stålsprosser; i den vestre korsarms ydervæg er et meget stort blomstervindue.

Korsarmenes endevægge og loft er beklædt med sandblæste bejsede fyrretræsbrædder, deres sidevægge mørkerødt malede, hovedrummet lyst graablaat; dets loft er en fladbuet træhvælving (hulrummet mellem den og etageadskillelsen tjener ventilations- og lignende formål), beklædt med kvadratiske gibsplader; fugerne mellem dem er dybblå, hvilket usynliggør en mængde i dem anbragte ventilationshuller.



Interiør fra trykkerihallen

Gulvet i Trykkerihallen er udsat for stærkt slid og tung papirkørsel og må være oliefast. Det blev belagt med klinker – ikke det ideelle materiale til formålet, men under de forhåndenværende materialeforhold vist det bedste. Gulvet måtte lægges hurtigt efter støbningen, og vi iagttog den samme følge deraf – og den samme vanskelighed ved belægning på så store flader – som andre har gjort: Pletter løsnede sig hist og her fra underlaget og skød op. Iøvrigt er til gulvbelægning næsten overalt anvendt industriasfalt eller Dafoleum.

Alle trapper er bygget op med samme færdigstøbte betontrin, hvis stigning altså er målenheden i husets etagehøjder.

Lofterne over hallens sideskibe er udført lydabsorberende. Når de store rotationspresser i østre sideskib – tilsammen et 35 m langt uhyre, med hundreder af valser og tusinder af hjul, som fortærer papirruller på få minutter og spyer fuldfærdige Skipper Skræk ud med svimlende fart – er i fuld gang, er støjen ikke desmindre bedøvende.

Af hensyn til virksomheden ved de andre trykkemaskiner i hallen har det derfor været nødvendigt at afskildre sideskibene ved glasskillerum mellem pillerne – mandskabet må også gennem hørelsen have en vis kontakt med deres maskineris gang. Rotationspresserne står på pillerækker med separatfundamenter.

Langs hallens ydervægge fører et galleri, hvorfra besøgende –



Udsigt mellem to trappetårne over trykkerihallens tag med ovenlysene

mængder af skolebørn – kan iagttage maskinernes fængslende funktioner. Galleriets gulv rummer kanaler, og under disse er, skiftevis, smårum til brug i forbindelse med maskinanlæggets drift, og vinduesnicher, hvor synsmæssig kontrol med produkterne foregår. I underetagen er der papirlager.

Om bygningernes indretning skal – under henvisning til de almindelige bemærkninger foran – kun bemærkes, at Kjeldsgårdsfløjens øverste etage rummer administrations- og redaktionskontorer i den ene halvdel og spiserum med køkken o. s. v. i den anden; balkonen ud for etagen har endnu ikke kunnet tages i brug, fordi jernrækværket ikke har kunnet laves. Hovedfløjens underetage rummer størstedelen af hovedanlægget for luftkonditionering o. a. l., etagen ovenover omklædningsrum; iøvrigt er husene indrettet for de forskellige afdelinger for reproduktionens tekniske forarbejder, hvis funktion og arrangementer er så specielle, at det unddrager sig nærmere redegørelse. Den afsluttende behandling af produkterne sker i bogbinderiet i Kjeldsgårdsfløjens underetage, udexpeditionen fra pakrummet ovenover med tilstødende overdækkede tilkørselsplads, kaldet „Færgelejet". Indkørslen sker p. t. fra Vigerslevallé.

I gadelinien mod Vigerslevallé er fortovskoten midtvejs ca. 17,0, ved enderne ca. 16,0. Platformen på tårnet ved hovedindgangen er i kote 45,70 – med en mægtig udsigt til alle sider –, brystningsafdækningen ca. 46,90. I tårnets øverste etage er indrettet et lille receptionsrum.

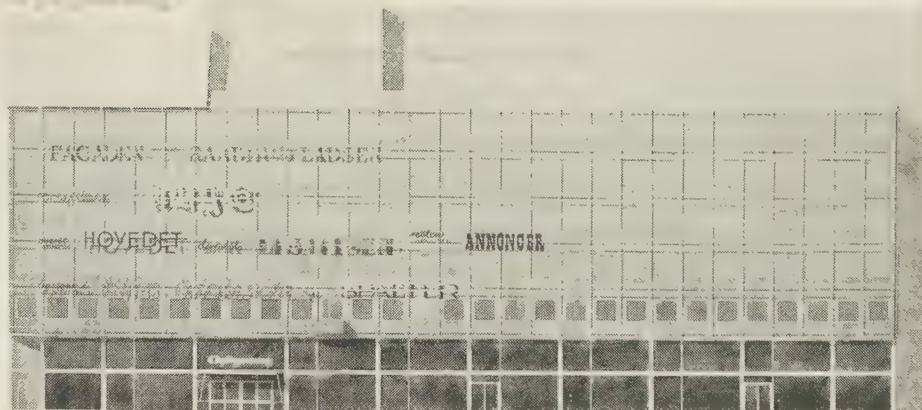
Ved projektering og opførelse havde vi et nært samarbejde med civilingeniør O. Brødsgård, der varetog samtlige ingeniørarbejder med undtagelse af el-anlægget, som etablissementet selv udførte med projekteringsassistance af civilingeniør Hanning.

Ved projekteringen i foråret 45 havde vi assistance af arkitekt M.A.A. Erik Jensen. Arkitektkonduktør var arkitekt M.A.A. Gunnar Plum Stumpe. Af vore medhjælpere kan iøvrigt nævnes Anders Bundgård, Knud Clemmensen, Aksel Henriksen, Henning Jacobsen og Preben Seltoft.



Ventilationsåbninger i trappetårn

Façaden mod Rådhuspladsen er i sig selv en avis: øverst hovedet „Oplysning“ (bladets navn), dernæst overskriften, lysavisen med korte sætninger, og billeder, der overføres på festsalens 3 ydervægge pr. television, (rullende lysavis virker i længden irriterende). Resten af „avisen“ (façaden) er solgt til annoncører for kortere eller længere varighed. Det lette annonceskelet vil danne et varieret skyggemønster på det „tætte“ kontorhus, og farverne og lyset vil supplere Rådhuspladsens liv og festlighed.



Et bladhus i København

Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1949

Af arkitekt M.A.A. Paul Niepoort

725.4:655.3

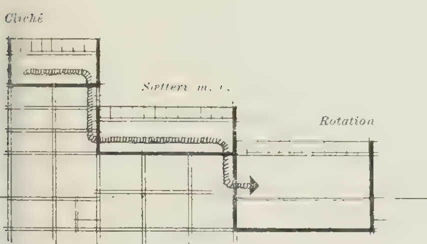
Avislæsning er, målt i tid, den største fællesbeskæftigelse i nutidens samfund, der slet ikke kan undvære den daglige dosis. Et projekt til en avis med et oplag på 200.000–300.000 er derfor ikke så uvirkeligt, skønt man ikke skal tænke for dybt over avisens kvalitet, hvis man først har spekuleret over mulighederne for at skaffe så mange ordentlige læsere.

Dette medailleprogram var altså på sin vis mere realistisk end mange af sine forgængere, der i deres emne-valg har haft et levn fra „tempelklassetiden“, fra den tid, da arkitekten kun blev tilkaldt, når der skulle laves flotte offentlige bygninger (med tilsvarende udstyrsprojekter). Det er kun glædeligt, hvis udviklingen med hensyn til medailleprogrammer og -krav går i den rigtige retning.

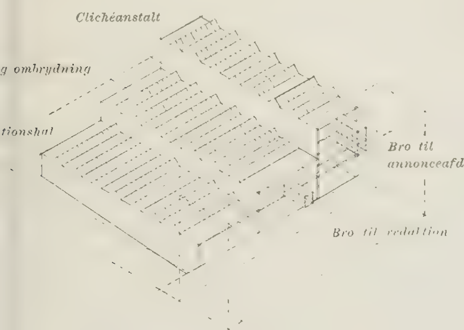
Dette program indeholdt da også helt afklædt kun kombinationen: fabrik-kontorhus, ganske vist en fabrik med en krævende og forskelligartet produktion og et kontorhus med en vanskelig forretningsgang.

Hoveddispositionen er bygget direkte over det „nøgne“ program: en trappeformet fabrik med produktion efter vandfaldsprincipet ligger langs med et kontorhus, og er forbundet med dette med lukkede broer, der som nervetråde kobler redaktion til ombrydning og annonceafdeling til clichéanstalt. Hele anlægget er meget enkelt: sammenkædningen af et tværsnit (i fabriken) og et længdesnit (i kontorhuset). Derved opnår man: korte forbindelseslinier, administrativ adskillelse, ingen rystelser i kontorhuset, samt velbelyste kontorarealer til begge sider.

Beliggenhedsdispositionen var en naturlig del af opgaven. På karreen, Rådhuspladsen, Vesterbrogade, Jernbanegade, er der tænkt en fremtidig bebyggelse med 7–8 etagers midtkorridorblokke langs grundens øst- og vestskel, og med henblik på lys- og udsigtsforhold er den mellemliggende bebyggelse lav og trappeformet. Væggen mod Rådhuspladsen er altså ikke overholdt af hensyn til pladsens rumbillede, det kunne være fristende at åbne mod vest og udnytte mulighederne for et højhus længere inde på grunden, skønt dette skulle give visse vanskeligheder,



Snit i produktionsafdeling 1 : 1000



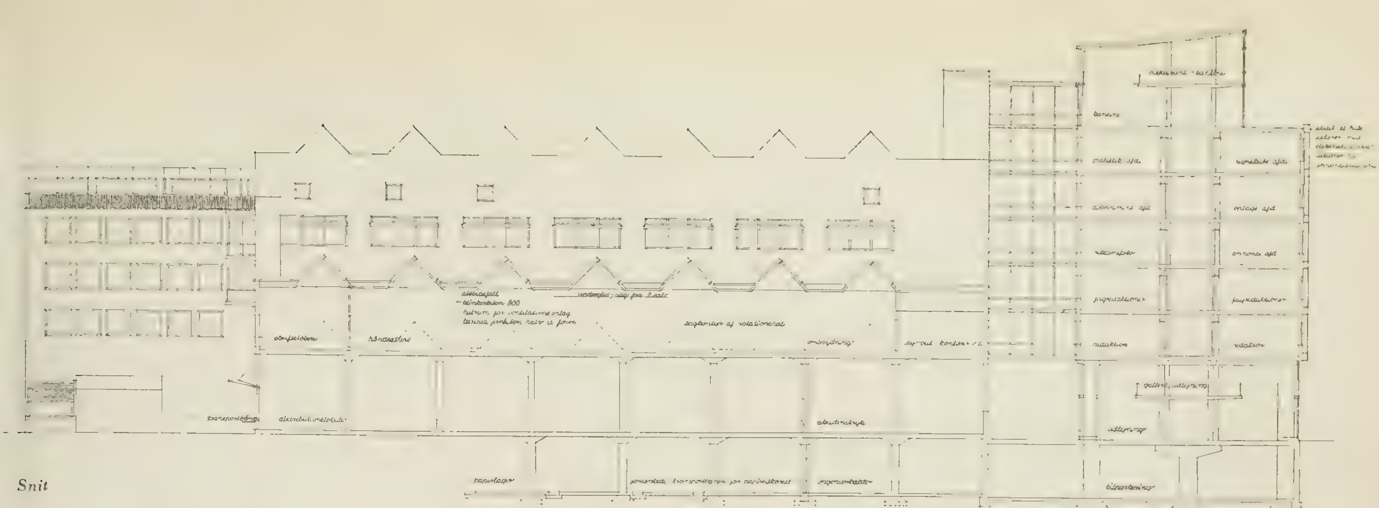
Axonometri 1 : 2000

Tre rumgrupper stiller store krav til lys, frihed i maskinopstilling (d. v. s. ingen søjler): rotation, sætteri og clichéanstalt. Disse tre rumgrupper ligger derfor i trappeform med rotationen som det nederste trin (fundamenter for rotationspresser — ingen rystelser), sætteriet som det mellemste, og clichéanstalten som det øverste. Foruden at man opfylder de førnævnte krav (de U-formede shedtage spænder frit over hvert rum), opnås herved også en jævnt glidende „vandfaldsproduktion“, (fra clichéanstalt til sætteri-ombrydning og videre til stereotypi og trykning).

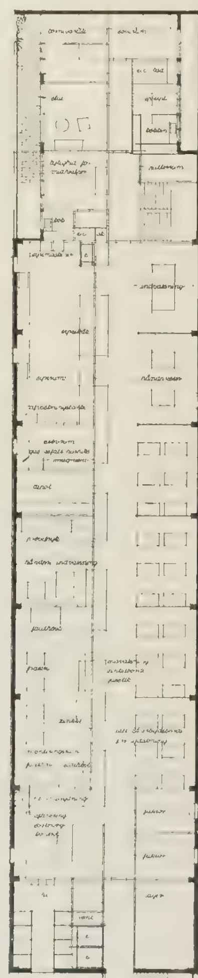
Façade mod Jernbanegade

Plan af stue

Paul Niepoort: Et bladhus i København. *Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1949. Plan, façade 1 : 500*



Snit

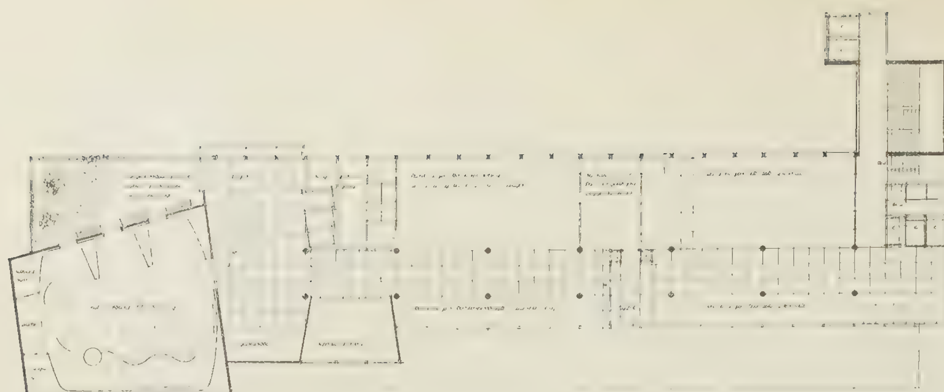


Plan af 4. sal

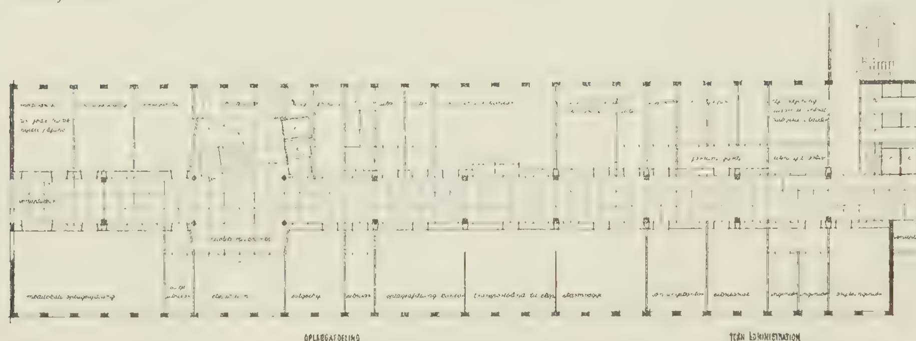
Plan af clicheanstalten i fløjen mod Jernbanegade

Plan af 1. sal

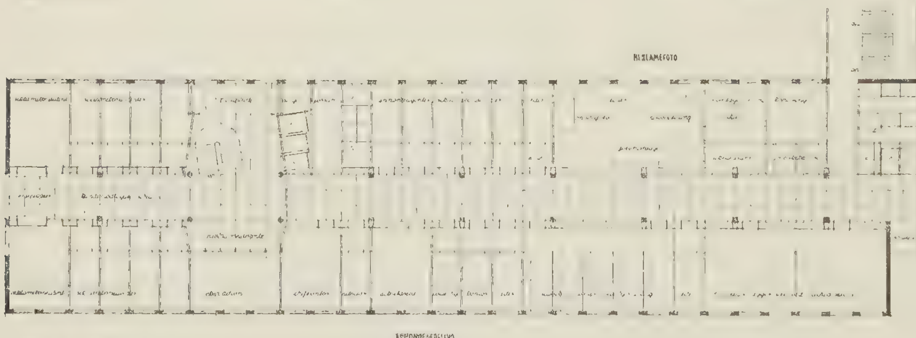
Paul Niepoort: Et bladhus i København. *Tilkendt Akademiets mindre guldmedalje 1949. Plan, façade 1 : 500*



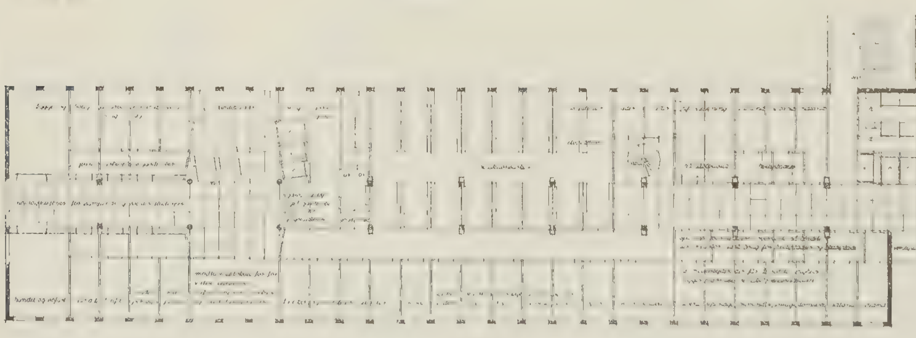
Plan af 6. sal



Plan af 4. sal

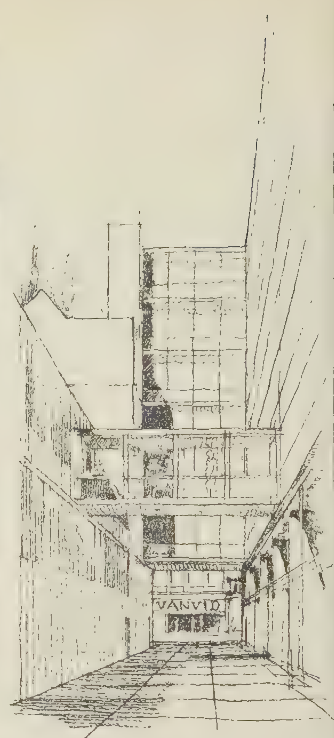


Plan af 3. sal



Plan af 2. sal

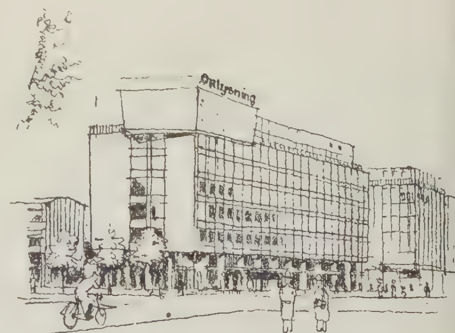
Planer af hovedfløjen mod Rådhuspladsen 1 : 500



Bazargaden mod Dagmar Bio. Broen er nervetråden mellem redaktion og sætteri.

bl. a. med at opnå det store samlede etageareal, der kræves til et bladhus.

Den rent teknisk-funktionelle del af opgaven, til hvilken der krævedes mange oplysninger af hjælpsomme fagfolk, har på et vist tidspunkt af projekteringen taget magten fra selve huset. Derfor er façaderne lovlig skematiske, ligesom grupperingen af husblokkene måske virker for tilfældig.



Perspektiv mod Rådhuspladsen

Situationsplan 1:2000



Administrationsbygning for Jydsk Telefon-Aktieselskab, Århus

Af arkitekterne M.A.A. N. Chr. Skjøth og Th. Ry Andersen

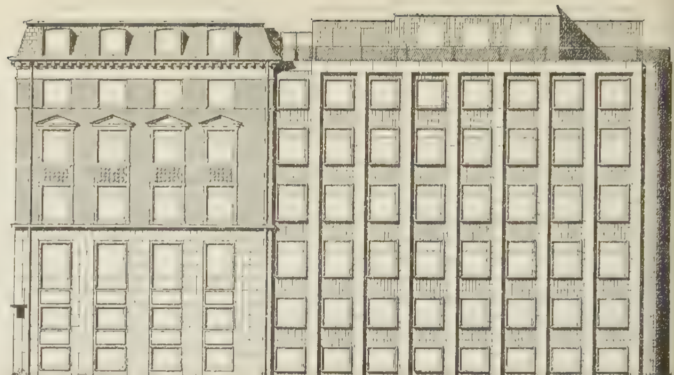
725.16

Da krigen udbrød i 1939, var Jydsk Telefon-Aktieselskab langt fremme med sine forberedelser til et stort byggeprogram, der skulde omfatte en ny automatcentral, samt udvidelse og ombygning af administrationsbygningen i Århus.

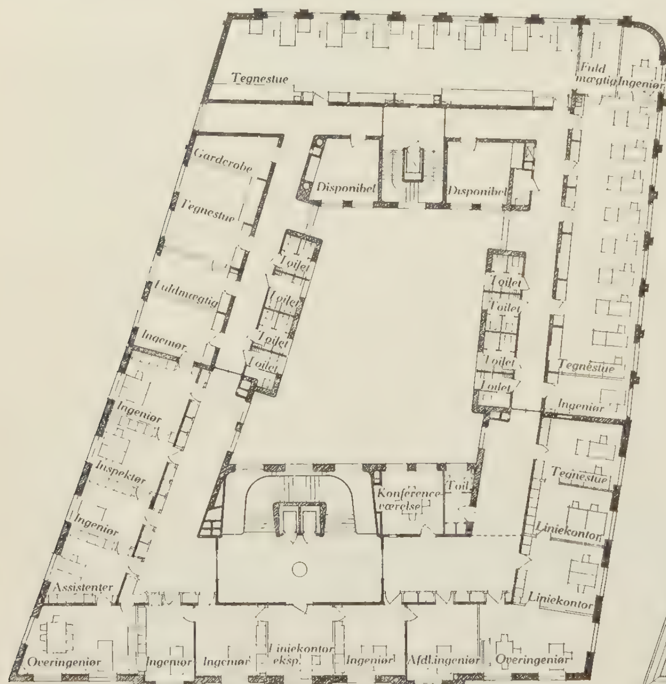
Da forholdene standsede muligheden for at indføre den tekniske udrustning til automatcentralen fra udlandet, blev der i efteråret 1941 udarbejdet forslag til udvidelse og ombygning af administrationsbygningen. Der var ikke på dette tidspunkt fra myndighedernes side udarbejdet nogen gadeplan i forbindelse med selskabets byggeri, men det første forslag gav anledning til, at kommunen udarbejdede og vedtog en ny gennemførelse af Frederiksgade som hovedgade imellem ejendommen Centrum og selskabets påtænkte bygning, hvorved der fastsattes en byggelinie, der blev bestemmende for såvel administrations- som centralbygningens form og placering. Den nye del blev først opført, men da det var sket, blev gadeprojektet ændret og den nye Frederiksgade forlagt uden om ejendommen Centrum, vestfaçaderne af automatcentralen kommer da i væsentlig grad til at vende ud mod en gård i stedet for til en hovedgade. Byggeriet var ellers stærkt forfulgt af uheld. Da nybygningen i marts 1944 kun manglede een måneds arbejde i at kunne tages i brug, blev den ved en håndværkers uforsigtighed delvis ødelagt af brand, og det varede over $^{1}/_{2}$ år inden skaden var genoprettet;



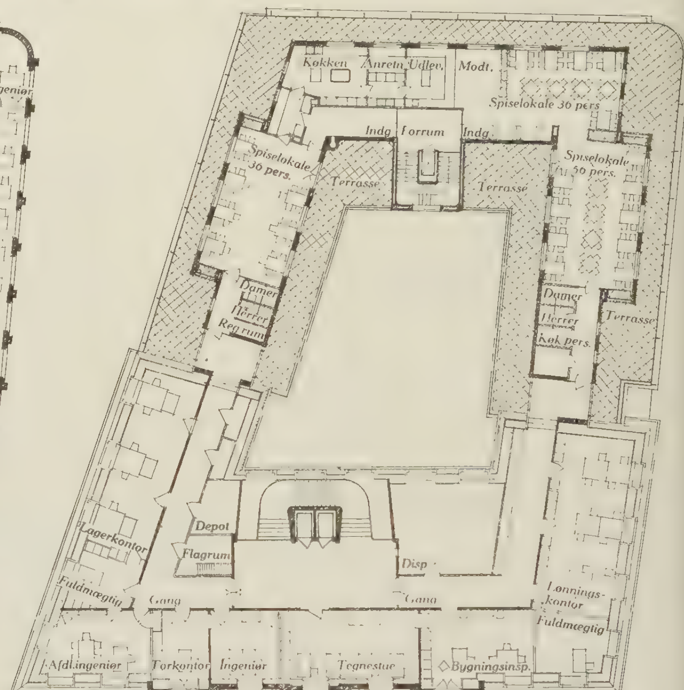
Façade mod Clemensbro



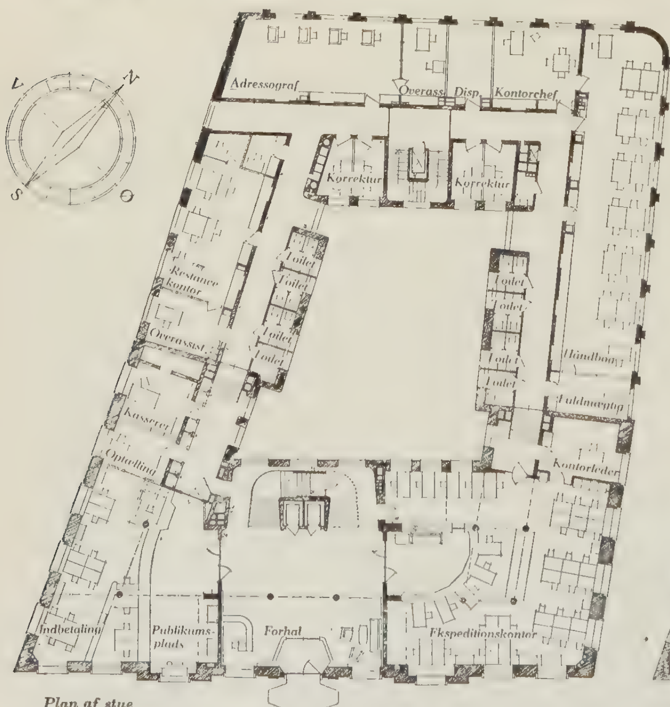
Façade mod Åboulevarden



Plan af 3. sal



Plan af tagetage



Plan af stue



Plan af 1. sal

N. Chr. Skjødt og Th. Ry Andersen: Administrationsbygning for Jydsk Telefon-Aktieselskab. *Planer og façader 1:500*

Façade mod Åboulevarden

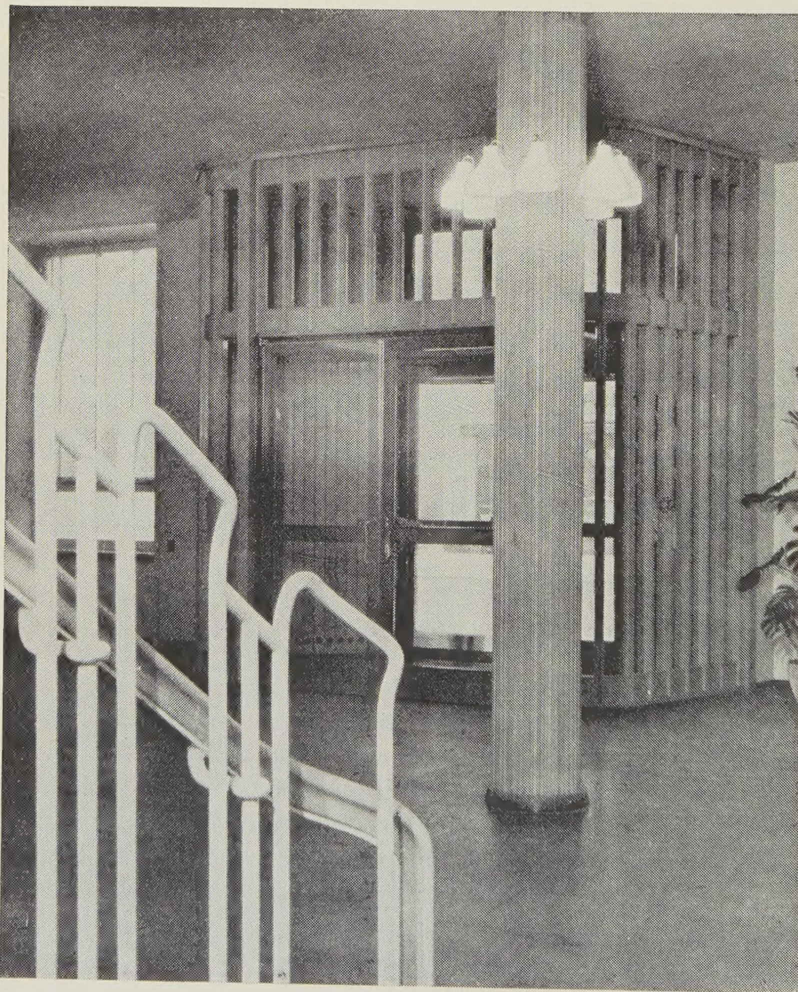


efter nogle måneders brug, blev den igen stærkt skadet ved schalburgtage rettet mod naboejendommene til to sider. Efter indflytning i den nye udvidelse blev ombygningen af eksisterende bygning påbegyndt og udførtes i 2 afdelinger, da selskabet stadig skulde arbejde nogenlunde uhindret. Ombygningen var den besværligste del at komme igennem, idet ejendommen fra sin første oprindelse ved århundredeskiftet var opført som beboelsesejendom og meget dårligt bygget og funderet.

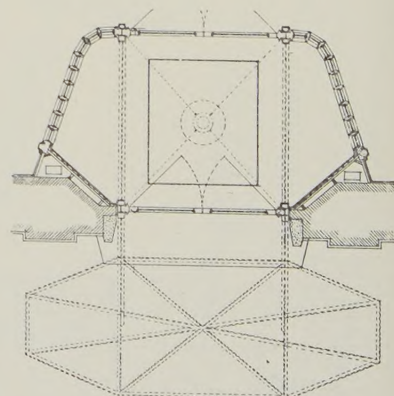
Bjælkelagene var på enkelte steder sunket 15–18 cm og måtte forstærkes. Udvendige mure blev indvendig beklædt med 5–8 cm tykke klinkerbetonplader. Den gamle tagetage, der med sin mærkelige konstruktion, var uegnet til arbejdsrum, blev ombygget med en manzardetage, og de mod Clemensbro vendende



Hovedindgangen



Forhal med indgang



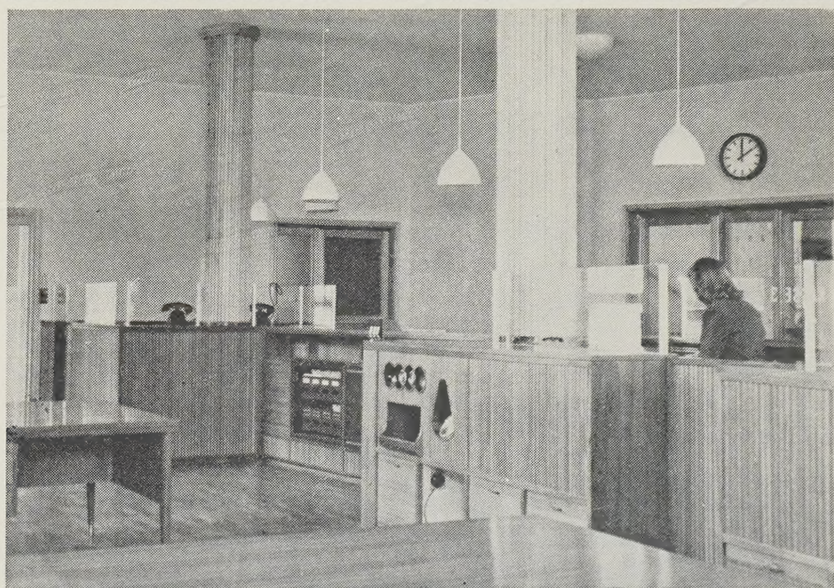
Plan af vindfang ved hovedindgang 1 : 100



kranke i ekspeditionskontor

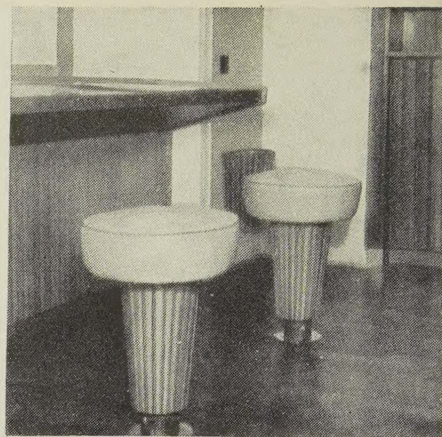


kranke i hovedkassen, publikumssiden



anke i hovedkassen, personalesiden

vertikale frontpartier blev ført op til overkant manzard, herved fremskaffedes en hel etage med gode kontorer.
Nye „perspektiva"-vinduer blev indsat, de frostsprængte stukornamenter m. v. blev fjernet, og stueetagens façade, der var rustikpudset og meget medtaget, blev beklædt med faxemarmor.
Arbejdet er nu i det væsentlige afsluttet og fremtræder som en samlet enhed med koridorforbindelse helt rundt mellem de to trapper og med een hovedindgang til en forhal med hovedtrappe og elevatorer midtfor, samt på hver side de særlig offentlige kontorer, kasserer og ekspeditionskontor, hvor publikum i væsentlig grad betjenes. Alle etager er iøvrigt optaget af de forskellige administrationsafdelinger. I tagetagens nye del findes frokoststuer, i mezzanin kontorer, laboratorier, omstillings-automatrum, arkiver og garderobe, i kælder kontorer for telefonmestre, maskinrum, arkiver og cykelrum.



Taburetter ved skriveplads for publikum

Med hensyn til materialerne har byggeriet været underkastet de skiftende forhold med mængde og art af de vigtigste som jern, cement og tømmer. Da den nye Del blev påbegyndt, var det småt med jern, hvorfor façaderne blev muret op med bærende piller af klinker og cementmørtel, etageadskillelserne er udført som baumadæk, bortset fra den øverste som er af jernbeton. Gårdfaçaderne er beklædt med en hvidgrå hasle-flise og gadefaçaderne med en rillet brunglaseret hasle-flise, som i farve harmonerer med den eks. bygnings façademursten. Pilastrene er beklædt med Faxemarmor. Under alle etageadskillelser er der ophængte Lofter beklædt med perforerede akustikplader, isoleret med Glasuldmåtter. Hulrummet anvendes til fordeling af varmluftskanaler, da hele bygningens opvarmning er udført som aircondition. Vi blev ved disse måtter en erfaring rigere, idet de sædvanligvis er indsyet i papir, der i tilfælde af brand kan være mindre egnet, hvorfor vi fik fremstillet måtter uden papir til dette særlige brug. Endvidere bør med visse mellemrum i det nedsænkede loft indsættes brandfri skillerum af eternit el. lign. Vinduerne er perspektiva med teaktræesyderrammer, gulve, bøgegulve eller egeparket, trapper er beklædt med Dafoleum, gulv i forhal med Ølandsfliser. Inventaret i kasserer- og ekspeditionskontor er udført af mahogni og teaktræ, teaktræet er anvendt til plader og yderrammer, hvor det stærkeste slid fremkommer, og skranken i kassererkontoret betjenes ved rørpost og transportbånd.

Efter krigens afslutning blev der igen indledt forhandlinger med udlandet om det tekniske anlæg til automatcentralen, og arbejdet er nu så langt fremme, at funderingsentreprisen kan afsluttes. Forbindelsen til administrationsbygningen fås ved at overbygge Fiskergade, hvor der bliver en 10 m bred portåbning, situationsplanen viser den fulde udbygning af selskabets areal.
De bærende konstruktioner er beregnet af civilingeniør Poul Harding, de tekniske installationer af civilingeniør Sardemann.
Arkitekt E. Jørgensen har dygtigt ledet det daglige arbejde som konduktør, og på tegnestuen har arkitekterne Bjørn Jafner og Poul Hansen været gode og samvittighedsfulde medarbejdere.